

POPULAZIOAREN GEOGRAFIAREN EBOLUZIOA, DEFINIZIOA ETA EDUKIAK

1. Populazioaren geografiaren eboluzioa
2. Populazioaren geografiaren definizioak eta edukiak

1.0- Sarrera

- Zenbat gara munduan? Heldu gara 7.000 milioitara?
<http://www.census.gov/main/www/popclock.html>
<http://www.prb.org/SpanishContent.aspx>
- Noiz heldu ginen 6.000 milioitara?
- Noiz helduko gara 9.000 milioitara?
- Zein da herrialde jendetsuagoa? Eta zein izango da 2050ko urtean?

Herrialde jendetsuenak

2012

HERRIALDEA	POPULAZIOA
China	1.350
India	1.260
Estados Unidos	314
Indonesia	241
Brasil	194
Pakistán	180
Nigeria	170
Bangladesh	153
Rusia	143
Japón	128

2050

HERRIALDEA	POPULAZIOA
India	1.691
China	1.311
Estados Unidos	423
Nigeria	402
Pakistán	314
Indonesia	309
Bangladesh	226
Brasil	213
Rep. Dem. del Congo	194
Etiopía	166

Iturria: Population Reference Bureau (2012)

Herrialde gazteenak

MÁS JÓVENES	% DE EDAD <15
Níger	48,9
Uganda	48,3
Malí	47,6
Angola	47,3
Zambia	46,5
Burundi	46,3
Rep. Dem. Del Congo	46,0
Mozambique	45,3
Chad	45,3
Burkina Faso	45,2

Iturria: Population Reference Bureau (2011)

Herrialde zaharrenak

MÁS ANCIANAS	% AGES 65+
Japón	23,2
Alemania	20,7
Italia	20,2
Grecia	18,9
Suecia	18,5
Portugal	17,9
Bulgaria	17,7
Austria	17,6
Finlandia	17,5
Letonia	17,4

Iturria: Population Reference Bureau (2011)

Ugalkortasun-tasa baxuenak eta altuenak

MÁS ALTA	TASA GLOBAL DE FECUNDIDAD	MÁS BAJA	TASA GLOBAL DE FECUNDIDAD
Niger	7,1	Taiwán	1,1
Somalia	6,4	Letonia	1,1
Burundi	6,4	Singapur	1,2
Mali	6,3	Bosnia y Herzegovina	1,2
Angola	6,3	Corea del Sur	1,2
Rep. Dem. del Congo	6,3	Hungria	1,2
Zambia	6,3	Moldova	1,3
Afganistán	6,2	Polonia	1,3
Uganda	6,2	Rumania	1,3
Burkina Faso	6,0	Portugal	1,3

Iturria: Population Reference Bureau (2012)

Munduko populazioari buruzko datu batzuk

		MUNDO	PAÍSES MÁS DESARROLLADOS	PAÍSES EN DESARROLLO
Población		7.057.075.000	1.243.018.000	5.814.057.000
Nacimientos por	Año	140.541.944	13.923.718	126.618.226
	Día	385.046	38.147	346.899
	Minuto	267	26	241
Muertes por	Año	56.238.002	12.191.662	44.046.340
	Día	154.077	33.402	120.675
	Minuto	107	23	84
Incremento natural por	Año	84.303.942	1.732.056	82.571.886
	Día	230.970	4.745	226.224
	Minuto	160	3	157
Muertes infantiles por	Año	5.779.276	72.128	5.707.148
	Día	15.834	198	15.636
	Minuto	11	0	11

Iturria: Population Reference Bureau (2012)

Aldaketa ugari munduaren mailan

- Hazkunde demografikoa
- Populazioen mugimenduen igoera
 - Garapen bidean dauden herrialdeetan: populazioaren bilketa megahiritan.
 - Herrialde garatuetan: biztanleriaren deszentralizazioa.
 - Nazioarteko mailan: pertsonen fluxuak
- Zahartze prozesuak
- Gainpopulazioa

1.1- Populazioaren geografiaren garapena

- Populazioaren geografia:
 - Demografiaren ezagutza eta teknikak erabiltzen ditu.
 - Giza geografiaren barruan dago.
 - Ardatz sortu berria da.
 - Beste zientzia batzuekin elkarreragina du: soziologia, ekonomia, medikuntza, biologia, psikologia, historia, e.a.

Demografia vs. Populazioaren geografia

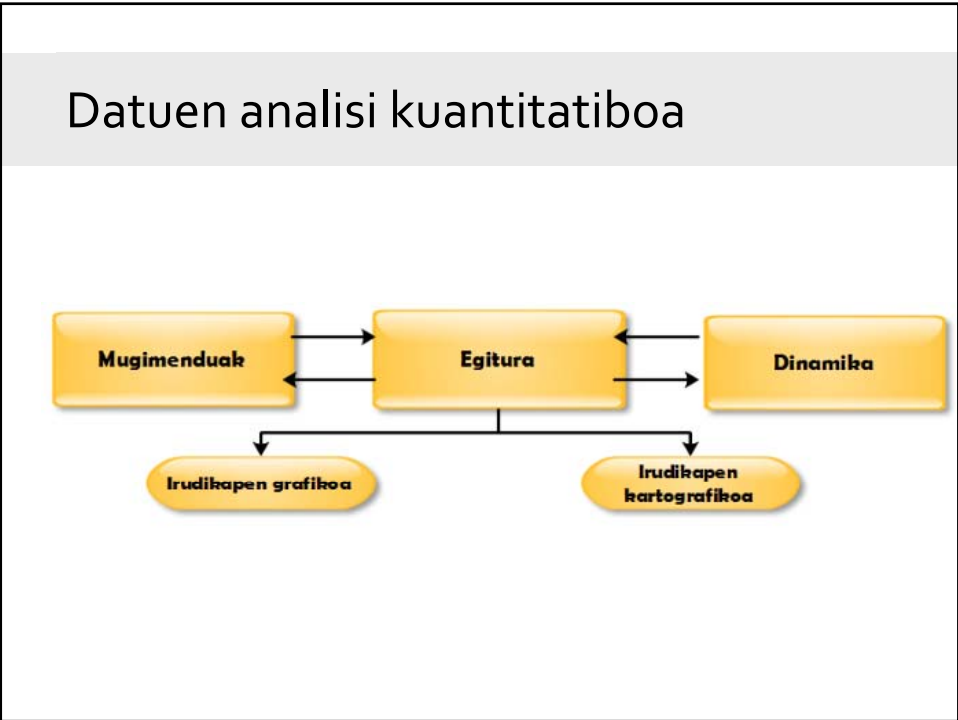
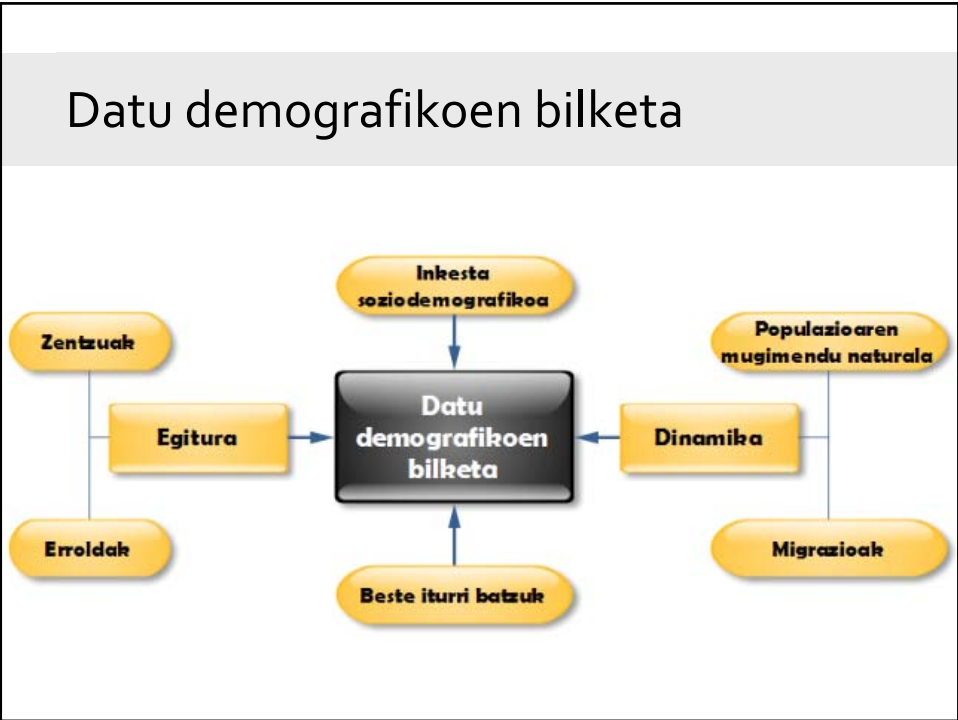
■ Demografia: – <i>Giza populazioaren</i> aztergai bezala.– Gertakizun demografikoen neurketan eta zenbaketan enfasia ipintzen du.– Ez ditu teoriarik formulatzen.– Helburu zehatza dauka.	■ Populazioaren geografia : – Populazioa ere dauka ikasgaitzat.– Lurraldean enfasia ipintzen du.– Teoriak formulatzen ditu.– Helburu zabalagoa du: populazioaren ondorioak eremuetan.

Demografia

- Bi azpi-diziplina nagusiak:
 - Demografia kuantitatiboa: populazioaren zenbaki-alderdiak azterzen ditu.
 - Demografia kualitatiboa: populazioak osatzen diren pertsonak eta haren ezaugarriak aztertzen ditu.
 - Demografia historikoa: antzinako populazioak aztertzen ditu.
 - Demografia ekonomikoa: populazio eta ekonomiaren arteko erlazioari erreparatzen dio.
 - Demografia soziala: Estatuaren eta populazioaren mugimenduen erlazioa gizarteekin aztertzen du.
 - Geodemografia edo populazioaren geografia: populazioen aldaketa espazialak ikasten ditu.

Populazioaren ikerketa. Faseak

Populazioaren geografiaren eboluzioa I

- Noin (1979)-ren arabera populazioei buruz ikasketen eboluzioa horrela izan da:
 - XIX. mendea baino lehen: ikasketa partzialak mundua ezagutzen zen heinean → Etnologia
 - XIX. mendetik XX. mendearen erdialdera: zenbaki-informazio zehatzagoari eta garatuagoari esker → Gizarteekiko lotura zuten gaiak interesatzen zitzairen geografoen artean aztergai bihurtu zen:
 - Alemanian: Ratzel (Determinismoa): ingurune naturalak menperatzen edo mugatzen dituzte giza gertakizunak.
 - Frantzia: Vidal de la Blanche (Posibilismoa): ingurune naturalak baldintzatzen dituzte giza gertakizunak.

Populazioaren geografiaren eboluzioa II

- Noin (1979)-ren arabera:
 - 1950etatik aurrera: Populazioaren geografia garatzen da:
 - Populazioaren geografiaren lehen lana: George, P. (1951) *Introduction à l'étude géographique de la population du monde*.
 - Unibertsitatean sartu zen ikasgai bezala.
 - Ikerketa lanak ugartu ziren.
 - Geografiaren nazioarteko kongresuetan lantzen hasi zen.
 - Ikerketa gaien aniztasuna areagotu zen.

Populazioaren geografiaren joerak

- Korronteen aldetik, Giza geografiaren parean joan da:
 - Eskualdeko geografia: izaera deskribatzailea eta enpirikoa du. Gutxi lagundu zion populazioaren geografiaren garapenari.
 - Geografia kuantitatiboa: fenomenoak zenbatzea eta teoria eta eredu analitikoak, prediktiboak eta explikatzaileak egitea du helburutzat.
 - Geografia erradikala: Marxismoaren eraginez, perspektiba kritika erakutsi du. Populazio eta garapenari erreparatzen dio.
 - Portaerako eta somaketako geografia: ikuspegi sozio-psikologiko batetik populazioara hurbiltzen da.

1.2- Populazioaren geografiaren definizioa eta edukiak

- Ez dago adostasunik populazioaren geografiaren definizioa ematean:
 - Zaila da jakintzagaiaren objektua mugatzea
- Zer da populazio kontzeptua?
 - *Eremu geografiko konkretu baten elkartzen diren pertsona multzo bat, etengabeko aldaketan menpe dagoena.*

Populazioaren ezaugarri batzuk

- Neurtu ahal dugu → **Stock**.
- Demografi ezaugarriak erabili beharko ditugu multzokatzeko → **populazioaren egitura** edo **osaera**.
- Populazio baten gizabanakoak hainbat gertakizun demografikoen protagonistak izaten dira:
 - **Sarrerak** (jaiotzak, immigrazioak)
 - **Irteerak** (heriotzak, emigrazioak)
- Gertakari horietatik **saldoak** edo **hazkundeak** ondorioztatzen dira.
- Denbora dimentsioa → **Fluxu**.

Populazioaren geografia

“De existir un acuerdo unánime sobre el contenido y los métodos de la Geografía en general, una definición de la Geografía de la Población presentaría pocos problemas. Con todo, el grado de consenso que se acuerda a la noción de que la Geografía en general se interesa esencialmente por la distribución espacial de las cosas sobre la superficie terrestre nos permite denominar **Geografía de la Población al estudio de las variaciones espaciales de la población humana**”

(Trewartha, G.T. (1969) *Geografía de la Población*, pp. 7-8, tomado de Reques Velasco, P. (2011) *Geodemografía. Fundamentos conceptuales y metodológicos*. Santander: PubliCAN, p.21)

Populazioaren geografiaren definizioa

- Bi jokabide nagusi:
 - Populazioaren eta lurraldearen arteko elkarreragina aztergaitzat dutenak. Ordezkarri nagusiak: George eta Clarke.
 - Ikertzen dutenak nola islatzen diren lurraldean populazioarekin harreman duten datu estatistikoak. Ordezkarri nagusiak: Zelinsky.

George ("Géographie de la population et démographie" en Population, 2, 1950)

- Populazioaren Geografiaren helburua hurrengoa da: "examen de las relaciones entre el comportamiento de las colectividades humanas y el medio geográfico". Dado que el medio geográfico es en gran parte una creación humana, "se trataría de analizar las relaciones recíprocas".

Zelinsky (Introducción a la Geografía de la Población, 1971)

“La geografía de la población puede definirse como aquella ciencia que trata acerca del modo en que todo un conjunto de fenómenos demográficos afecta al carácter geográfico de los distintos lugares, y, a su vez, del modo en que estas características geográficas afectan a este conjunto de fenómenos demográficos, conjunto que varía según el tiempo y el espacio... El “lugar” o espacio puede ser cualquier territorio con una extensión variable, desde unas cuantas hectáreas a toda la superficie terrestre”

Populazioaren geografiaren edukiak

- Hiru ardatz nagusi ditu:
 - Populazioaren lurralde banaketa:
 - Populaketa: hutsune demografikoak, dentsitate-handiko guneak
 - Hiri-guneen eta herri-guneen arteko harreman dinamikokoak
 - Egitura demografikoak (adin, sexua, egoera zibilia, famili-motak, etxebizitzak) eta ekonomikoak (jarduerarekiko harremana, lanbide-kategoria, e.a.).
 - Dinamika demografikoa: bai naturala (jaiokuntza eta hilkortasuna) bai espaziala (emigrazioak eta inmigrazioak).